

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1958/2021
17.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., које заступа Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, кога заступа Александар Будалић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 84/21 од 16.04.2021. године, у седници одржаној 17.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 84/21 од 16.04.2021. године у преиначујућим деловима изреке (ставови 2, 4, 6. и 7) и ставу 8. изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужилаца и потврђује пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 116/20 од 05.11.2020. године, а одбија захтев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженом солидарно накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 115.949,15 динара у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 116/20 од 05.11.2020. године, одбијени су тужбени захтеви тужилаца којима су тражили да се обавезе тужени да им на име накнаде штете због мање исплаћене зараде за период јун 2012. – јануар 2015. године исплати износе са законском затезном каматом ближе описане у том делу изреке.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 84/21 од 16.04.2021. године, у ставовима 1, 3. и 5. изреке потврђена је првостепена пресуда у делу којим су одбијени тужбени захтеви тужилаца за исплату накнаде штете због мање исплаћене зараде за период јануар – децембар 2013. године. Првостепена пресуда је у ставовима 2, 4. и 6. изреке побијаном пресудом преиначена и усвојен тужбени захтев тужилаца за јун – децембар 2012. године и за период јануар 2014. – јануар 2015. године. Преиначено је (ставом 7. изреке) решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом 8. изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију у преиначујућем делу (ставови 2, 4, 6. и 7. изреке) због погрешне примене материјалног права на основу чланова 403. став 2. и 404. ЗПП.

Одлучујући о изјављеној ревизији, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена као редовна на основу члана 403. став 2. ЗПП, па нема разлога за одлучивање по члану 404. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били у радном односу код туженог ранијег постојећег привредног друштва „Колубара метал“ ДОО. Привредно друштво „Колубара метал“ ДОО је закључило Колективни уговор 07.09.2009. године, а затим и Колективни уговор 27.07.2012. године. Оба колективна уговора су садржала исте одредбе и то члан 32. Колективног уговора из 2009. године и члан 33. Колективног уговора из 2012. године којима је било предвиђено да се вредност радног часа за текућу годину утврђује за сваки месец у висини вредности радног часа за најједноставнији рад који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара“ Лазаревац а евентуално већу вредност уговорне странке могу споразумно накнадно утврдити. Ставом 3. Колективног уговора је предвиђено ако се у току календарске године битно промене околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад уговорне стране ће га споразумно променити. Тужиоци су тужбом тражили накнаду штете за период од јуна 2012. до јануара 2015. године у ком периоду су тужиоци били запослени прво код ПД „Колубара метал“ ДОО Вреоци у периоду 01.04.2012. до 31.12.2013. године, а код правног претходника РБ „Колубара“ ДОО Лазаревац од 01.01.2014. до 01.02.2015. године када је након статусне промене ПД „Колубара метал“ ДОО Вреоци припојена РБ „Колубара“ ДОО Лазаревац као оснивачу. Тужени је као послодавац следбеник у периоду од 01.01.2014. до 01.02.2015. године према члану 150. Закона о раду примењивао на запослене у Огранку „Колубара метал“ опште акте послодавца претходника, односно Колективни уговор „Колубара метал“ од 27.07.2012. године. Утврђена статусна промена припајања ПД „Колубара“ Лазаревац од 01.07.2015. године постаје у оквиру туженог ЈП ЕПС Колубара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужилаца за период у ком је тужени пословао као самостално предузеће – до 31.12.2013. године налазећи да је послодавац био овлашћен да због промењених околности уговори вредност радног часа у нижем износу од вредности радног часа код оснивача што је у конкретном случају остварено кроз закључивање споразума о утврђивању вредности радног часа у складу са протоколима, па су тужиоци у том периоду добијали зараду по цени радног сата у складу са тим актима. У складу са правилима из члана 11. уговора о припајању, послодавац следбеник је још годину дана у период 01.01.2014. до 01.02.2015. године примењивао опште акте „Колубара метал“ и сагласно правилима из члана 33. Колективног уговора код послодавца претходника са синдикатом закључивао споразуме којима је утврђивао вредност радног сата за запослене из ове организационе целине, па тужиоци неосновано потражују разлику зараде за утужени период.

По оцени другостепеног суда, тужбени захтеви тужилаца су основани за период од јуна до децембра 2012. године и од јануара 2014. до јануара 2015. године, јер је Колективни уговор предузећа „Колубара метал“ доо Вреоци од 21.09.2009. године у члану 31. предвидео да се основна зарада запосленог утврђује на основу коефицијента

посла радног места, вредности радног часа и месечног фонда остварених сати рада. Чланом 32. је прописано да се вредност радног часа за текућу годину утврђује се за сваки месец у висини вредности радног часа за најједноставнији рад који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара“, а евентуално већу вредност могу уговорне стране накнадно уговорити. Колективним уговором истог предузећа од 27.07.2012. године прописано је да се примењује на све запослене и да се закључује на период од 3 године. Запосленима преузетим из ПД „Колубара метал“ доо као и тужиоцу у спорном периоду обрачунавана је и исплаћивана зарада применом мање вредности рада у односу на вредност радног часа за обрачун зараде запосленима у ПД РБ „Колубара“ што је супротно одредбама Колективног уговора ПД „Колубара метал“ који је послодавац следбеник дужан да примењује још годину дана након припајања. По мишљењу другостепеног суда након статусне промене РБ „Колубара“ није имало овлашћење да споразумом уговара мању, већ само већу цену рада, а околност да је претходни послодавац пре статусне промене уговарао нижу вредност радног часа не представља извињавајућу околност због које је послодавац морао да поступа на идентичан начин, већ је послодавац следбеник у складу са чланом 150. Закона о раду имао могућност да измени општи акт, посебни колективни уговор и да закључи нови колективни уговор или изједначи коефицијенте радних места и на тај начин изједначи запосленима зараде за обављен исти рад, као што је и након утуженог периода урадио у фебруару 2015. године.

Становиште другостепеног суда није правилно.

У току 2012. године тужиоци су били у радном односу код послодавца претходника (туженом су припојени 29.11.2013. године) па се на њих морао примењивати Колективни уговор предузећа претходника, а не послодавца следбеника, овде туженог. Како је другостепени суд због погрешног становишта о адекватној примени Колективног уговора, тужиоцима за тај период досудио тражену разлику зараде, то је другостепена пресуда у овом делу преиначена и потврђена првостепена пресуда.

У делу којим је одлучено о тужбеном захтеву за период јануар 2014. – јануар 2015. година, првостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 147. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05... 75/14), прописано је да у случају статусне промене, односно промене послодавца у складу са законом послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца. Према одредби члана 150. истог Закона, послодавац следбеник дужан је да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: 1) истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника; 2) код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор.

У конкретном случају након извршене статусне промене припајањем ПД „Колубара метал“ ДОО туженом, послодавац следбеник је на основу члана 11. Уговора о припајању на запослене припојеног предузећа примењивао опште акте „Колубара метал“ још годину дана (од 01.01.2014. године – 01.02.2015. године).

Одредбом члана 33. став 1. Колективног уговора предвиђено је да се вредност радног часа за текућу годину утврђује за сваки месец у висини вредности радног часа за најједноставнији рад, који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а евентуалну већу вредност, уговорне стране могу споразумно накнадно утврдити. Према ставу 3. истог члана, ако се у току календарске године битно промене околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад, уговорне стране ће га споразумно променити. Ова одредба је давала могућност да се

вредност радног часа одређује у висини и у нижем износу од цене рада код туженог и то на основу споразума са синдикатом.

У конкретном случају, након извршене статусне промене припајања ПД „Колубара Метал“ д.о.о. туженом ПД РБ „Колубара“ д.о.о, послодавац следбеник је сходно одредби члана 11. Уговора о припајању, на запослене припојеног предузећа примењивао опште акте „Колубаре Метал“ д.о.о. још годину дана, у периоду од 01.01.2014. до 01.02.2015. године, у складу са чланом 150. Закона о раду. Одредбом члана 33. став 3. Колективног уговора „Колубара Метал“, који је тужени као послодавац следбеник наставио да примењује у наведеном периоду био је уређен начин одређивања вредности радног часа запослених у случају промењених околности. Вредност радног часа запослених у Огранку „Колубара Метал“ је утврђивана за сваки појединачан месец у спорном периоду на основу сагласних изјава представника запослених у синдикату и директора туженог послодавца следбеника. Закључени споразуми су пуноважни (нису оспоравани, нити утврђени ништавим), па они производе правно дејство за све стране у поступку (и за тужиоце и за туженог). По оцени ревизијског суда, тужиоци се не могу основано позивати на повреду начела из члана 104. ст. 2. и 3. Закона о раду у ситуацији када су вредност радног часа споразумно одређивали представници синдиката и тужени, послодавац следбеник, ком приликом су били у ситуацији да ту вредност одреде у висини која се примењивала на запослене код послодавца следбеника (представницима синдиката је вредност радног часа морала бити позната), што нису учинили.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Преиначењем одлуке другостепеног суда и одбијањем жалбе потврђена је првостепена пресуда која у себи садржи и решење о трошковима првостепеног поступка који су правилно досуђени.

Туженом су на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП досуђени трошкови ревизијског поступка и то за: састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, судску таксу за ревизију у износу од 39.179,66 динара и судску таксу за одлуку по ревизији у износу од 58.769,49 динара, одмерени према важећој АТ и ТТ.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**